

Forholdet til Forældrene og dem, der staa i Forældres Sted, medens her er Tale om fremmede Personer, som man vil ikende Bøder, som ganske vist ikke ere overmaade betydelige, men hvor dog Bøder af 2—5 Kroner for hver forsømt Dag kunne løbe op til et ret anseligt Beløb. Det vil man lade en Skolekommission idømme uden nogen som helst retslig Garanti for kontraktorsk Behandling af Sagen. Jeg synes allerede, at det er ret betænkeligt, men der er noget meget værre. Jeg taler her med en vis Sagkundskab paa Kjøbenhavns Vegne, og den ærede Ordfører for Forslagsstillerne er heller ikke ubekendt dermed, han ved lige saa godt som jeg, at de Skolekommissioner, som eksistere i Kjøbenhavn, ere ganske uegnede til at overtage en saadan Virksomhed. De ere noget, som kan sammenlignes med Forverdenens Reptilier, det er Væsener, der faktisk ikke føre nogen livskraftig Tilværelse, det er Levninger fra en Tid, hvor der virkelig var et Slags Selvstyre paa Skoleomraadet og Deltagelse fra Befolkningens Side ogsaa med Hensyn til den kjøbenhavnske Folkeskole. Det er et Eksperiment, man har gjort, men som er slaaet ganske fejl. Efter at vi have faaet en saa bureaukratisk og systematisk Ordning af Skolevæsenet, som vi have her i Kjøbenhavn, ere de saakaldte Skolekommissioner ganske uden Betydning. De bestaa af 3 Medlemmer, af hvilke Borgerrepræsentationen vælger et, Skoledirektionen et og Regeringen et, og officielt skulle de føre et nøje Tilsyn med Skoleundervisningen, Skolens Økonomi, foruden at de have den positive Opgave at idømme Skolemulkter, men de have i Virkeligheden kun beholdt det ganske ubetydelige og ret ødiøse Hverv at idømme disse Mulkter, medens Tilsynet med Undervisningen og med Skolens økonomiske Forhold er gledet dem ganske ud af Hænderne. Disse halvdøende Væsener ville Forslagsstillerne nu kalde til Livet ved at gøre dem til Politimyndigheder og ved at lægge Straffemyndighed i deres Haand. Jeg tror ikke, at det er den rigtige Maade at gøre det paa. Ingen skulde mere end jeg ønske, at man atter kunde kalde den kjøbenhavnske Befolkning til en mere levende Interesse og personlig Deltagelse ogsaa over for Skolens Gerning, saa at Tilstanden kunde blive noget mere ligeartet med den, som jeg tror, den er mange Steder uden for Kjøbenhavn, men ad den Vej og paa den Maade tror jeg ikke, det lader sig gøre, og at disse Skolekommissioner skulde være

de rigtige Myndigheder til at gennemføre saa skarpe og indtrængende Bestemmelser som de her foreslaaede, det kunne Forslagsstillerne paa ingen Maade selv tro paa. Man bebrejder ellers de ærede Forslagsstilleres Parti, at de sigte særlig paa kjøbenhavnske Forhold, men her synes de kun at have tænkt paa Forholdene uden for Kjøbenhavn, og ganske at have glemt at tænke paa Forholdene, som de virkelig ere her i Hovedstaden. Uden for Kjøbenhavn vil jeg gerne tro, at Skolekommissionerne ere mere livskraftige Væsener, men selv der maa jeg i Henhold til, hvad jeg før sagde, anse det for lidet heldigt at lægge en saadan Myndighed i deres Haand. Jeg tror, at det vil være principielt forkasteligt, men ogsaa praktisk uholdbart, thi jeg tror ikke, at de ville kunne føre det Tilsyn, man her venter sig. Det forekommer mig, at de ærede Forslagsstillerne have raisonneret saaledes, at vi nok skulle gøre et ret vidtgaende Skridt, men det maa dog ikke koste for meget. Men der ere vi komne til det gamle Ord „billigt og slet“. Jeg tror, at det Tilsyn, som Forslagsstillerne her have etableret, er meget billigt, det kan jeg ikke nægte, men ogsaa saa slet som vel muligt. Jeg tror aldeles ikke, at man faar noget gratis paa dette Omraade, og selv om det skulde skurre i nogle af mine egne Partifællers Øren, vil jeg sige, at vil man virkelig med Alvor gaa til en Revision af Loven af 1873, saa slipper man ikke uden en meget betydelig Forøgelse af det Statstilsyn, Fabrikinspektørerne skulle øve efter Loven af 1889. Jeg tror, at det vil vise sig, at det vil blive en af de vigtigste Reformen paa dette Omraade, at gøre dette Tilsyn effektivt. Hvis Fabrikinspektørerne, de Mænd, der staa i Spidsen for Tilsynet, skulle faa en virkelig levende og varm Interesse for denne Sag, saaledes at deres Beretninger kunde blive noget andet end de tørre skematiske Oversigter, som de nu levere, noget lignende som Beretningerne fra de engelske Fabrikinspektører og som Beretningen fra adskillige tyske Staters Inspektører, saa maa man ogsaa stille Hjælpere ved deres Side, saaledes at de blive fri for en hel Del af det mekaniske Arbejde. Jeg kan i øvrigt ikke ret overse, hvorledes den Assistentvirksomhed, som blev etableret ved Loven af 1889, virker i Forhold til det, men det vil den højtærede Indenrigsminister jo kunne sige noget om, men jeg tror ikke, vi slippe saa billigt fra det, som Forslagsstillerne have ment. Jeg glædede mig over de Udtalelser, der fremkom fra